

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: Lezen in intercultureel perspectief (vraagstelling 7)

Het belang van kinderboeken

"Kinderboeken kunnen effect hebben op de kennisoverdracht en beeldvorming rond andere cultuurgroepen en zij kunnen een verbetering van interculturele relaties veroorzaken." Maar... "Met kinderliteratuur alleen kan men nooit de doelstelling van ICO bereiken."

Enkele vragen waardoor men zich kan laten leiden bij de selectie van interculturele kinderboeken

- Bereik ik zowel autochtone als allochtone kinderen? Alle kinderen op school dienen iets van zichzelf terug te vinden in de boeken die ze op school lezen.
- Draag ik bij aan de doelstellingen van intercultureel onderwijs? Boeken mogen bijvoorbeeld niet kwetsend zijn voor welke groep ook.
- Verhoog en bevorder ik het leesplezier en de leesmotivatie van allochtone en autochtone basisschoolkinderen?

Een goed uitgebouwd intercultureel leesprogramma omvat:

- fabels, sprookjes, legenden en volksverhalen;
- verhalen waarin een allochtoon kind de hoofdpersoon is of waarin de multi-etniciteit van onze samenleving op een spontane wijze naar voren komt;
- boeken waarin de problematiek van allochtone kinderen in onze samenleving voorkomt;
- boeken over kinderen in vreemde landen o.a. de landen van herkomst;
- prentenboeken met een psychologische inhoud voor jonge kinderen: boeken met emoties waarin ieder kind zich kan herkennen nl. gevoelens van anders zijn, angst, eenzaamheid, jaloezie.

Huidige situatie

- Is er ruimte op school om interculturele lectuur aan te schaffen?
- Brochures: **Een kleurrijke wereld. Jeugdboeken in het interculturele onderwijs**, Elly Nannings, Den Haag: NBLC, 1991 (Nederlands Bibliotheek en Lectoriumcentrum, Postbus 93054, 2509 AB Den Haag)
Immigratie keuzelijst kinder- en jeugdboeken, Antwerpen: KCLB (p/a Sint-Eligiusinstituut, Van Helmontstraat 29, 2060 Antwerpen).

Gewenste situatie

- werkgroep intercultureel leesmateriaal opstarten om eigen leesonderwijs vanuit intercultureel perspectief te onderzoeken;
- gericht materiaal verzamelen vanuit concrete vragen van leerkrachten;
- vragen verzamelen d.m.v. een vragenlijst;
- leesteksten aanvullen of vervangen / meer aan boekpromotie doen;
- didactische werkvormen rond een boek inventariseren, ordenen d.m.v. een web;
- een intercultureel boekenproject opzetten met volgende punten: opzet en doelstellingen, beginsituatie, inhoud, werkvormen, media en materialen, verloop (startactiviteiten, informatie verwerven en verwerken, afsluiting/evaluatie/actie, evaluatie).

Relaties

- relatie met alle andere ICO-vraagstellingen;
- Relatie met andere componenten/pijlers: NT2, OETC, zorgbreedte o.a. motivatie, schoolopbouwwerk (ouderparticipatie).

*Uit: Intercultureel basis- en buitengewoon onderwijs. Bundel begeleiding.
Vlaamse Onderwijsraad, Cel Migranten, Jozef II-straat 68, 1040 Brussel*

BIJLAGE 2: Een concept voor de geschiedenislessen met interculturele componenten***Bij een interculturele benadering staan een aantal begrippen centraal:***

- cultuurcontact, cultuuroverdracht, cultuurconflict;
- assimilatie, integratie, inpassing, cultureel pluralisme;
- multi-etnische, multiculturele maatschappij;
- migraties;
- beeldvorming;
- racisme, de relatie meerderheid-minderheid.

Cultuuroverdracht gebeurt door min of meer intensieve contacten tussen verschillende bevolkingsgroepen. Die contacten komen op verschillende manieren tot stand:

- militaire invasie en verovering;
- internationale politiek;
- kolonisatie;
- handel;
- de aantrekkingskracht van geschoolde specialisten;
- de godsdienst, de internationale aantrekkingskracht van religieuze centra.

Volgende vragen stonden centraal:

- Welke contacten had men met andere culturen in de maatschappijvormen die we bestuderen?
- Hoe verliepen die contacten?
- Welke culturen hadden een invloed?
- Hoe waren de verhoudingen tussen de bestudeerde volkeren?
- Hoe dacht men over elkaar?
- Welke elementen nam men van elkaar over?
- In hoeverre waren er wederzijdse culturele bijdragen? Welke waren die bijdragen?

Mogelijke invalshoek:

- ambiguïteit van elke boodschap in de geschiedenis;
- de waarde van één boodschap wordt gerelativeerd door het werken met tegenstellingen of elkaar aanvullende benaderingen
b.v. een politiek standpunt op een bepaald tijdstip in geschreven teksten staat in contrast met economische contacten met de verguisde groep DUS politieke retoriek tgo. economische contacten; de rol van religie in oppositie van volkse eigenheid en wederzijdse beïnvloeding.

Geschiedenis is niet lineair, brengt verschillende boodschappen:

Het introduceren van meerdere invalshoeken in een bepaald tijdsbestek benadrukt de realiteit als een samenspel van diverse groepen met elk hun eigen verhaal, hun eigen waarheid, hun eigen belang. Gevolg: situationele analyse, kritisch zoeken van diverse drijfveren achter één standpunt.

Uit: Innovatieproject 'Secundair Onderwijs aan migranten', eerste graad. De interculturele dimensie binnen geschiedenis. Uitwerking van enkele lessen. Achtergrondteksten. Leerplan van het Gemeenschapsonderwijs: 2de leerjaar A en B. Leerplan van het Onderwijs georganiseerd door Steden en Gemeenten: 1ste leerjaar A en B. Vlaamse Onderwijsraad, Cel Migranten, Jozef II-straat 68, 1040 Brussel

T U S S E N D O O R

VRAAGBAAK NEDERLANDS

Gids voor Leraren Nederlands in Vlaanderen en Nederland
(waarin opgenomen informatie over Nederlands als tweede taal en Fries)

U hebt eerder in dit blad kunnen lezen over de **Vraagbaak Nederlands** en over de wijze waarop leden een exemplaar van deze gids (tegen gereduceerd tarief) kunnen verkrijgen.

De **Vraagbaak Nederlands** geeft een zo volledig mogelijk overzicht van de stand van zaken in het vak, geeft toegang tot bronnen en materialen, overheidsregelingen, relevante adressen, literatuur op het vakgebied, etc.

Belangstellenden die geen lid zijn van een van de deelnemende verenigingen (in Vlaanderen: VON-België, VWL, VWM en VLENEGO, in Nederland Levende Talen-Nederlands, SPL, VDN en VEL) bestellen als volgt:

- vanuit België:

U maakt 600 BEF, incl. verzendkosten, over op postcheckrekening 000-0896594-23 van de Vereniging Vlaamse Leerkrachten, Zwijgerstraat 37, 2000 Antwerpen, onder vermelding van 'Vraagbaak'.

- vanuit Nederland en 'extra muros':

U bestelt schriftelijk bij het Algemeen Pedagogisch Studiecentrum, Postbus 85475, Informatiepunt Nederlands, 3508 AL Utrecht, en wacht een nota van f 24,50 excl. verzendkosten af.